



Naturkartlegging for etablering av turløyper i Selbu kommune

Oktober 2021

Oppdragsnavn: Kartlegging for etablering av turløyper i Selbu kommune
Dokument nr.:
Filnavn: Turløype Selbu.docx

Dato	2021-10.08			
Utarbeidet av	Helga Hole og Iris Ringstad			
Kontrollert av	Geir Langelo			
Godkjent av	Geir Langelo			
Beskrivelse	Naturtypekartlegging			

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Revisjonen gjelder

INNHold

1. Sammendrag	5
2. Innledning	6
3. Metode	8
3.1. Datainnsamling	8
3.1.1. Eksisterende informasjon	8
3.1.2. Feltundersøkelser	8
3.2. Vurdering av verdi	8
4. Naturgrunnlaget	11
4.1. Klima og vegetasjonssoner	11
4.2. Berggrunn og løsmasser	11
4.3. Overordnede karakteristiske trekk	11
4.4. Områdebeskrivelse	11
4.4.1. Løype A Damtjenna-Vardebu-Holbekkvegen	11
4.4.2. Løype B Holbekken-Kongslitjenna	13
5. Registrerte naturverdier	15
5.1. Naturtyper Miljødirektoratets instruks (2021)	15
5.1.1. Løype A Damtjenna-Vardebu-Holbekkvegen	16
5.1.2. Løype B Holbekken-Kongslitjenna	30
5.2. Fugl og pattedyr	33
5.3. Fremmede arter	33
5.4. Rødlistearter	33
5.5. Sammenstilling av naturverdier	33
5.6. Vurderinger i forhold til utredningskrav i naturmangfoldloven	33
6. Avbøtende tiltak	35
7. Kilder	36
Skriftlige kilder	36

Forord

I forbindelse med utarbeiding av nye turløyper i Selbu kommune, har Natur og Samfunn AS kartlagt naturtyper i planområdet. Feltarbeidet ble utført 26.08.2021 av Helga Hole og Iris Ringstad. Rapporten er utarbeidet av Helga Hole og Iris Ringstad.

1. Sammendrag

Bakgrunn og formål

På oppdrag for Granby AS har Natur og Samfunn AS utført en naturkartlegging med påfølgende rapport med avbøtende tiltak i forbindelse med etablering av turløyper i Selbu kommune.

Datagrunnlag

Miljødirektoratets kartleggingsinstruks – Kartlegging av Naturtyper etter NiN2 i 2021 er benyttet som metodisk basis for kartleggingen. Det er utført innsamling av eksisterende data, feltundersøkelser, og artsregistreringer i området. Geografisk er arbeidet avgrenset av definerte områder. Vurderinger av virkninger utenfor området har blitt gjort der dette er hensiktsmessig.

Metoder

Kartleggingen har fulgt Miljødirektoratets kartleggingsinstruks – Kartlegging av Naturtyper etter NiN2 i 2021.

Verdiskalaen som er brukt er hentet fra Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger (2021), og går fra ubetydelig, noe, middels, stor til svært stor verdi for temaet. Kartlagte naturområder etter Miljødirektoratets instruks vil bli presentert. Alle områdene vil bli vurdert ut fra områdets økologiske verdi. Det er foreslått tiltak som kan avbøte/reducere eventuelle negative konsekvenser av tiltak i området.

Registreringer

Det er registrert totalt 17 viktige naturtyper i planområdet, hvorav alle er "Rik åpen sørlig jordvannsmyr i mellomboreal sone" (E10.2), jfr kartleggingsinstruksen. Alle er vurdert til å ha moderat eller høy lokalitetskvalitet i NiN.

Verdivurdering

Alle naturtypelokaliteter er gitt verdi stor, mens øvrige naturområder er gitt verdi noe. Samlet sett vurderes verdiene for tema naturmangfold å være stor.

Avbøtende tiltak

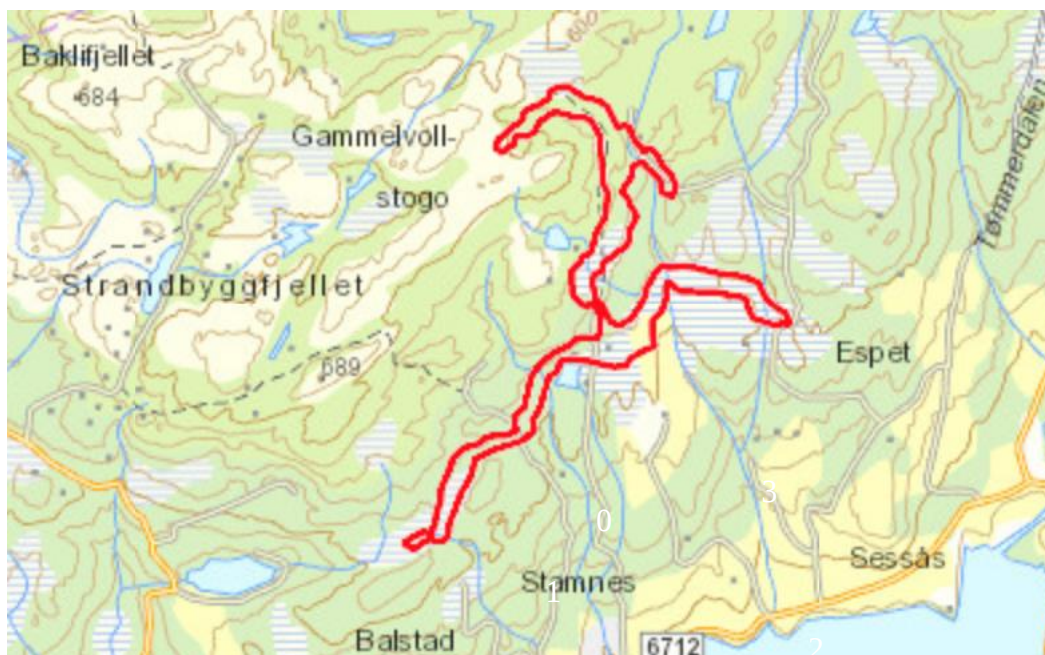
Det vil være viktig å begrense arealbruken mest mulig, også under anleggsperioden, slik at mest mulig av naturverdiene kan opprettholdes. Dette innebærer at områder som ikke er planlagt å bygge ned, ikke må benyttes til riggområder eller midlertidig hensettelse av maskiner og annet utstyr.

Masser og utstyr bør lagres på fastmark og ikke på myrområdene.

I den grad det er mulig bør viktige naturtyper og myrområdene skånes for utbygging. Spesielt områder med moderat eller høyere verdi.

2. Innledning

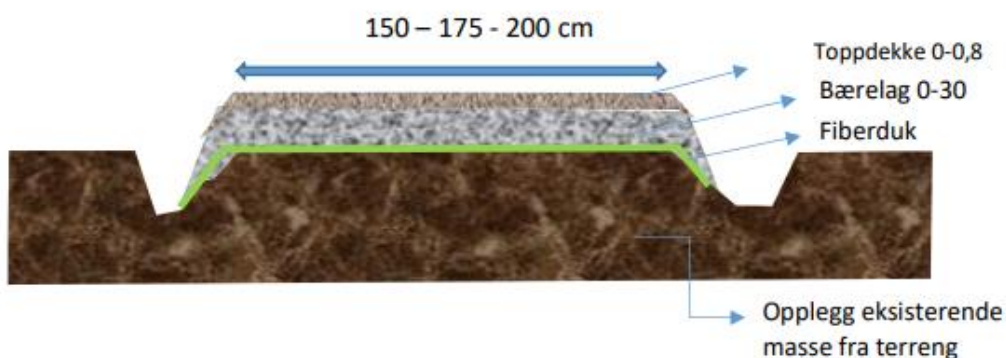
Natur og Samfunn AS har utført kartlegging av naturtyper i forbindelse med etablering av turløyper i Selbu kommune. Løype A går via Damtjenna-Vardebu-Holbekkvegen og løype B går via Holbekken-Kongslitjenna.



Figur 1. Kartet viser planområdet plassering i Selbu kommune. Avgrensingen vises med rød farge.

Det er tilrettelagt for skiløyper på vinteren i området, og de siste årene har sommeraktiviteten økt betydelig. Området fra Damtjennvegen opp mot Vardebu skihytte og Gyversalen har blitt ett populært turområde. Selbustrand Idrettslag (SIL) med flere, ønsker å tilrettelegge for turstier med universell utforming, noe som gjør at området blir tilgjengelig for flere grupper.

Traseene bygges i henhold til aktuelle veiledere og under ser man en tverrsnittsskisse av hvordan man ser for seg traseens oppbygging.



Figur 2 Tverrsnittsskisse av traseens oppbygging.

This topographic map shows the Høbbåsen-Kingslæva area in Norway. A prominent red line traces a route across the landscape, starting from the bottom left, moving northwards through a series of valleys and hills, and ending near the top right. The map includes contour lines indicating elevation, with labels such as 415, 410, 405, 400, 395, 390, 385, 380, 375, 370, 365, 360, 355, 350, 345, 340, 335, 330, 325, 320, 315, 310, 305, 300, 295, 290, 285, 280, 275, 270, 265, 260, 255, 250, 245, 240, 235, 230, 225, 220, 215, 210, 205, 200, 195, 190, 185, 180, 175, 170, 165, 160, 155, 150, 145, 140, 135, 130, 125, 120, 115, 110, 105, 100, 95, 90, 85, 80, 75, 70, 65, 60, 55, 50, 45, 40, 35, 30, 25, 20, 15, 10, 5, 0. Place names in Norwegian include Høbbåsen, Kingslæva, and various smaller settlements and farms. Place names in English include Høbbåsen, Kingslæva, and various smaller settlements and farms. The map also shows a network of roads and a railway line.

Figur 4. Løypa B Holbekken-Kongslitjenna

3. Metode

3.1. Datainnsamling

3.1.1. Eksisterende informasjon

Det er samlet inn informasjon fra Naturbase og Artskart, samt kartleggingsrapporter fra nærliggende områder i regionen.

3.1.2. Feltundersøkelser

Feltundersøkelsene ble utført 26.08.2021 av Helga Hole og Iris Ringstad. Det var fint vær og greie arbeidsforhold under feltarbeidet. Terrenget var lite krevende, og hele området ble godt undersøkt.

3.2. Vurdering av verdi

På bakgrunn av innsamlede data gjøres en vurdering av naturverdien av lokaliteter/delområder, samt en samlet verdi av disse. Verdien fastsettes på grunnlag av kriterier som er gjengitt i verditabellen under (tabell 1). Når det gjelder identifisering og verdisetting av naturtypelokaliteter, benyttes Miljødirektoratets instruks for kartlegging etter metodikken Natur i Norge (NIN2.1).

Forekomst av rødlistearter er ofte et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet. Vi viser til Henriksen S. & Hilmo O. (2015) for nærmere forklaring av inndeling, metoder og artsutvalg for den norske rødlista. Der er det også kortfattet gjort rede for hvilke miljøer artene lever i samt de viktigste trusselfaktorene. Verdivurderingene for hvert miljø/område angis på en femtrinns-skala fra ubetydelig til svært stor verdi.

Tabell 1: Tabellen viser hvilken verdi som skal settes på forskjellige verdikategorier ut fra deres betydning og beskaffenhet.

Verdikategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi eller forvaltningsprioritet	Stor verdi eller høy forvaltningsprioritet	Svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet
Verneområder og områder med båndlegging					- Verdensarv områder - Områder vernet etter naturmangfoldloven - Foreslåtte verneområder - Utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven § 52
Naturtyper etter Miljødirektoratets instruks		- Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med svært lav lokalitetskvalitet - Nær truede naturtyper (NT) med svært lav lokalitetskvalitet - Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med svært lav lokalitetskvalitet	- Kritisk truede (CR) svært lav lokalitetskvalitet - Sterkt truede (EN) svært lav lokalitetskvalitet - Sårbare naturtyper (VU) svært lav lokalitetskvalitet - Naturtyper med sentral økosystemfunksjon med lav lokalitetskvalitet - Nær truede naturtyper (NT) med lav og moderat lokalitetskvalitet - Spesielt dårlig kartlagte naturtyper med lav og moderat lokalitetskvalitet	- Kritisk truede (CR) Lav lokalitetskvalitet - Sterkt truede (EN) lav eller moderat lokalitetskvalitet - Sårbare naturtyper (VU) lav, moderat eller høy lokalitetskvalitet - Naturtyper med sentral økosystemfunksjon moderat og høy lokalitetskvalitet - Nær truede naturtyper (NT) med høy og svært høy lokalitetskvalitet - Spesielt dårlig kartlagte naturtyper høy og svært høy lokalitetskvalitet	- Kritisk trua (CR) moderat, høy eller svært høy lokalitetskvalitet - Sterkt truede (EN) høy eller svært høy lokalitetskvalitet - Sårbare naturtyper (VU) svært høy lokalitetskvalitet - Naturtyper med sentral økosystemfunksjon og svært høy lokalitetskvalitet

Naturtyper kartlagt etter håndbok 13 og håndbok 19		- C-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13 - C-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB19	- Nær truede naturtyper (NT) med B- og C-verdi - B-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13 - B-lokaliteter for naturtyper kartlagt etter DN-HB19 som ikke er av vesentlig regional verdi (konkret vurdering nødvendig)	- Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med C- verdi - Sårbare naturtyper (VU) med B- og C- verdi - A-lokaliteter av naturtyper kartlagt etter DN-HB13, inkl. nær truede naturtyper (NT) - A og B-lokaliteter for naturtyper kartlagt etter DN-HB19	- Sterkt (EN) og kritisk truede (CR) naturtyper med A- og B-verdi - Sårbare naturtyper (VU) med A-verdi
Arter inkl. økologiske funksjonsområder		- Vanlige arter og deres funksjonsområder - Laks, sjøørret- og sjørøyebestander/vassdrag i verdikategori "liten verdi" (NVE 49/2013) - Ferskvannsfisk og ål-vassdrag/bestander i verdikategori "liten verdi" (NVE 49/2013)	- Nær trua (NT) arter og deres funksjonsområde - Funksjonsområder for spesielt hensynskrevende arter - Fastsatte bygdenære områder omkring nasjonale villreinområder som grenser til viktige funksjonsområder - Laks, sjøørret- og sjørøyebestander/ vassdrag i verdikategori "middels verdi" (NVE 49/2013) - Innlandsfisk og åle - vassdrag/bestander i verdikategori "middels verdi" (NVE 49/2013)	- Sårbare (VU) arter og deres funksjonsområder - Spesielle økologiske former av arter (omfatter ikke fisk da disse fanges opp i NVE 49/2013)) - Fastsatte randområder til de nasjonale villreinområdene - Viktige funksjonsområder for villrein i de 14 øvrige villreinområdene (ikke nasjonale) - Laks sjøørret -, og sjørøyebestander/ vassdrag i verdikategori "stor verdi" (NVE 49/2013) - Innlandsfisk (eks. langt-vandrende bestander av harr, ørret og sik) og åle vassdrag/bestander i verdikategori "stor verdi" (NVE 49/2013)	- Fredede arter - Prioriterte arter (med eventuelt forskriftsfestet funksjonsområde) - Sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR) arter og deres funksjonsområde - Nasjonale villreinområder - Villaksbestander i nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, samt øvrige anadrome fiskebestander/vassdrag i verdikategori "svært stor verdi" (NVE 49/2013) - Lokaliteter med relikts laks - Spesielt verdifulle storørretbestander – sikre storørretbestander (f.eks. Hunderørret) og ålevassdrag/bestander i verdikategori "svært stor verdi" (NVE 49/2013)
Landskapsøkologiske funksjonsområder		- Lokalt viktige vilt- og fugletrekk - Områder med mulig betydning i sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter - Definerte områder (f.eks. natursystem- kompleks) med særlig høy tetthet på/stor arealandel av fåtallige og intakte naturtyper og økosystemer eller landskap med viktige økologiske prosesser - Fysiske strukturer i landskapet som er viktige leveområder, trekk-, vandrings- og forflytningskorridor er for a) et høyt antall arter eller b) viktige for å opprettholde levedyktige bestander av definerte grupper av arter (f.eks. amfibier, pollinatorer, osv.) - Lokalt viktige intakte kjerneområder og naturstrukturer i ellers fragmenterte landskap - Intakte kjerneområder med natur i sterkt fragmenterte landskap - Naturstrukturer av særlig betydning for viktige	- Regionalt viktige områder for vilt- og fugletrekk. - Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av dokumenterte funksjonsområder for arter.	- Intakte sammenhenger mellom eller i tilknytning til større naturområder som har en viktig funksjon som forflytnings- og spredningskorridor for arter - Nasjonalt viktige områder for vilt- og fugletrekk. - Områder som med stor grad av sikkerhet bidrar til sammenbinding av verneområder eller dokumenterte funksjonsområder for arter med stor eller svært stor verdi. - Lengre elvestrekninger med langtvandrende fiskebestander.	Særlig store og nasjonalt/internasjonalt viktige trekkruer.

		naturprosesser eller for økosystemenes struktur, funksjon og/eller motstandskraft/tilpasnings evne til forventede naturendringer.			
Landskapsøkologiske funksjonsområder-natursystemkompleks		Definerte områder (f.eks. natursystem-kompleks) med særlig høy tetthet på/stor arealandel av fåtallige (sjeldne) og intakte naturtyper og økosystemer eller landskap med viktige økologiske prosesser.			
Geologisk mangfold – geotoper	• Diffus utforming / sterkt redusert tilstand.	• Nær truede objekter med tydelig til middels tydelig utforming og god til noe redusert tilstand. Sårbare objekter med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand.	• Nær truede objekter med meget tydelig utforming og meget god tilstand, sårbare objekter med tydelig utforming og god tilstand, truede objekter med middels tydelig utforming og noe redusert tilstand.	• Sårbare objekter med meget tydelig utforming og meget god tilstand, truede objekter med tydelig utforming og god tilstand.	• Truede og kritisk truede objekter og/eller forvaltnings-prioriterte, meget tydelig utforming/store systemer, meget god tilstand.
Geologisk mangfold - geologisk arv (geosteder)		• Geosted som enten har forringet kvalitet eller lav representativitet, men kan likevel være av betydning for lokal geologisk forståelse • Lite tydelig og svakt forklarende geosted, men som likevel er relevant for kjennskap til lokal geologi • Geosteder med lav inntrykks-styrke/ hverdags-landskap	• Geosted som er enten har noe forringet kvalitet eller at representativitet er begrenset til et avgrenset område (region) • Tydelig og lesbart geosted som bidrar til å øke forståelsen av en geologisk prosess eller et områdes geologiske oppbygging, og er relevant for læringsmål eller pensum • Middels tydelig og lesbart geosted med moderat inntrykks- styrke i område med begrensede landskapsverdier	• Vitenskapelig kjent geosted med god autensitet og representativitet som gir/har gitt bidrag til å øke forståelsen av Norges geologiske oppbygging og historie • Tydelig og lesbart geosted som bidrar til å øke forståelsen av en geologisk prosess eller Norges geologiske oppbygging, og er relevant for læringsmål eller pensum • Tydelig og lesbart geosted med høy inntrykks-styrke i område med store landskapsverdier	• Vitenskapelig velkjent geosted med svært god autensitet og representativitet som gir/har gitt betydelige bidrag til geologi som vitenskap eller global geologisk forståelse • Svært tydelig og lesbart geosted som bidrar til god forståelse av en global geologisk prosess eller sammenheng, og er svært relevant for læringsmål eller pensum • Svært tydelig og lesbart geosted med høy inntrykks-styrke i område med svært store landskapsverdier

4. Naturgrunnlaget

4.1. Klima og vegetasjonssoner

Kartleggingsområdet ligger i svakt oseanisk seksjon (O1) i mellomboreal sone.

4.2. Berggrunn og løsmasser

Ifølge NGUs berggrunnskart er der grønnskifer og kvartsitt. Planavgrensingen har noen kalkrike områder. Løsmassene i området er noe bekke- og elveavsetninger, morene samt noe torv og myr.

4.3. Overordnede karakteristiske trekk

Planområdet ligger øst for Strandbyggfjellet i Selbu kommune. Det er lite bebyggelse, med unntak av noen få etablerte hytter og påbegynte hyttefelt. Planavgrensningen strekker seg over myr, noe fjell og skog.

4.4. Områdebeskrivelse

4.4.1. Løype A Damtjenna-Vardebu-Holbekkvegen

Området er i hovedsak dominert av større og mindre myrkomplekser, samt mindre områder med skog. Hele området beites av storfe og sau og bærer generelt lite preg av slitasjespor etter menneskelig ferdsel.

Fra parkering på Storbuståsen går det en liten grusveg gjennom Fosshøstvollen og gjennom myrkompleks mot nordvest. Dette myrkomplekset er mer eller mindre sammenhengende og strekker seg fra Kvennhuslian i vest til Mohøstvollen i nordøst. På denne strekningen er det mye rikmyr, samt mindre «øyer» med fattigere myrkant og nedbørsmyr. Her finner man arter som gulstarr, breiull, småøyentrøst, jåblom, myrklegg, dvergjamne og bjørnebrodd.



Figur 5. Bilde 1 viser grusvei som går gjennom myrkompleks, sørvest i løype A. Bilde 2 viser større sammenhengende rikmyrsområde.

Videre nordover mot Skrabbrya og Langkjølbekken blir terrenget mer kupert og det er mer innslag av busker og trær. Myr opptrer her i mindre skala og ligger mer spredt. Fra Skrabbrya og øst mot Brålia kan man følge en anlagt grusvei som går gjennom noe fastmark, men også i kantsone mellom myr og fastmark.



Figur 6. Bilde 1 viser en mindre rikmyr som ligger innimellom kupert terreng med fastmark og trær. Bilde 2 viser allerede anlagt grusvei mot Brålia.

Fra Langkjølbekken og vestover mot Vardebu blir det igjen et flatere og våtere terreng med bekkedrag og mye myr. Også her er det større områder med rikmyr, samt mindre områder med myrkant og noe fastmark. Videre vest mot Gjøversaltjenna opptrer myr mer spredt og terrenget er mer kupert og preget av mindre skogholt og spredte trær.



Figur 7. Bilde 1 viser større rikmyr, sørøst for Vardebu. Bilde 2 viser overgang fra myr ved Vardebu til mer trekledd terreng mot Gjøversaltjenna.

4.4.2. Løype B Holbekken-Kongslitjenna

Området i sørlig del av avgrensingen består for det meste av intermediære myrområder med flora som bukkeblad, flaskestarr, rundsoldogg, stortranebær og hvitlyng. Noen små arealer var rikere myrer med blandt annet gulstarr, myrfiol, dvergjamne og fjellfrøstjerne. En stor andel av myrene var grøftet og noen steder var det tilplantet gran. Sørøst i området var det traktorveg og sti inn til gapahuken nedenfor Østerkåsa. Det er noen slitasjespor på myrene med det som antas å stamme fra preparering av skiløyper.



Figur 8. Bilde 1 viser traktorvegen helt sørøst. Bilde 2 viser intermediært myrområde. Bilde 3 og 4 viser grøfting av myr

Over jordbruksarealet på Stemnesøyan ligger det to rikere myrer som er vurdert til å være verdifulle etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks. Ved Storbuåsen er det etablert hyttefelt som nå er under utviding der flere hytter nå er under oppføring. På nord- og østsiden av Damtjenna er det brattere terreng med fattigere bærlyng granskog som dominerer. Flere av myrene sørvest var grøftet, og det var slitasjespor på myrene ved Kongslitjenna etter det som antas å være preparering av skiløyper.

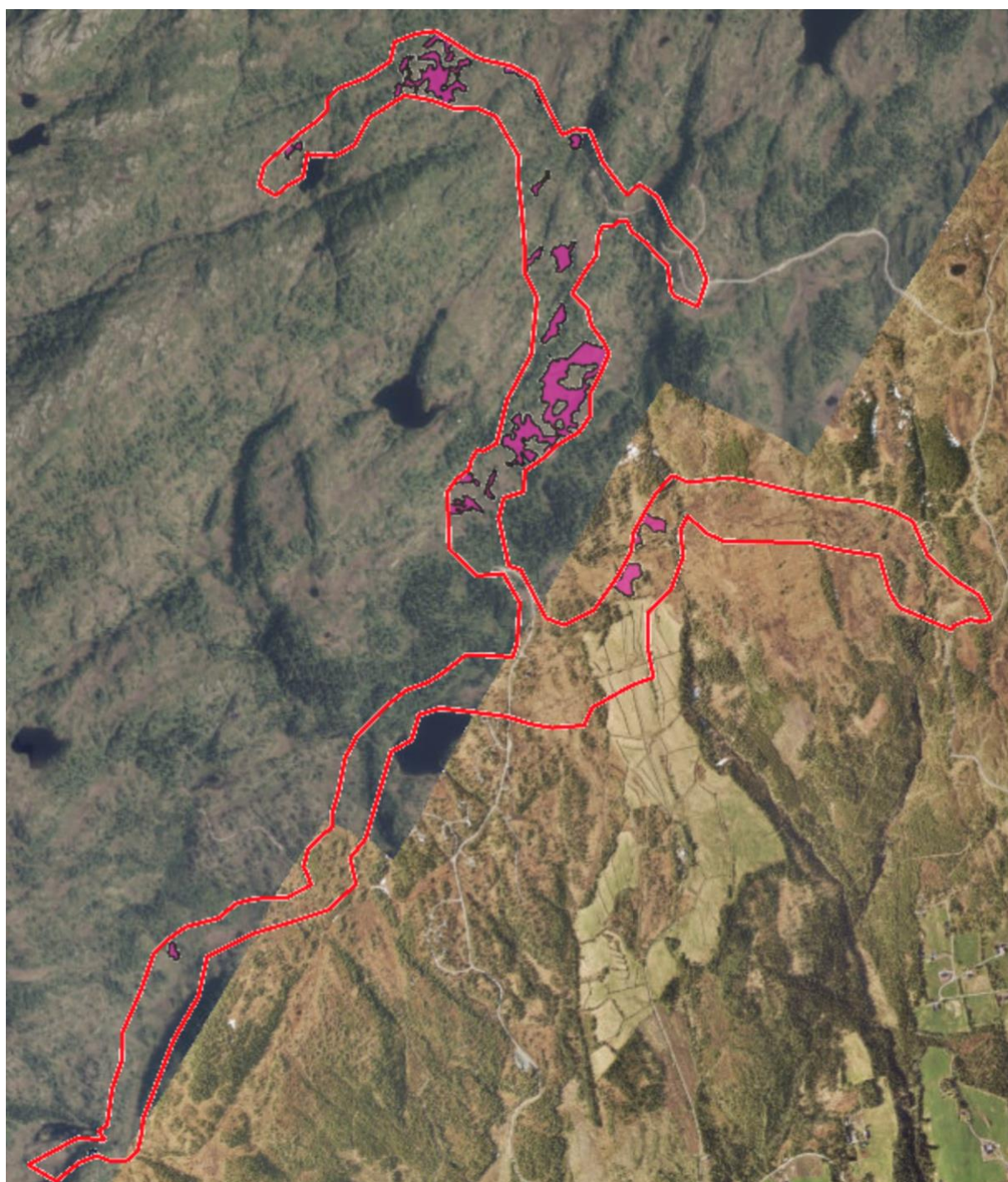


Figur 9. Bildet 1 viser Rik åpen jordvannsmyr registrert etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks. Bilde 2 viser fattigere bærlyng granskog. Bilde 3 og 4 viser inngrep på myr og slitasjespor ved Kongslitjenna.

5. Registrerte naturverdier

5.1. Naturtyper Miljødirektoratets instruks (2021)

Det ble registrert 17 lokaliteter innenfor planområdet. Noen av naturtypene strakk seg også ut over områdeavgrensingen. Det er fra før ikke registrert viktige naturtyper innenfor tiltakets influensområde.



Figur 10. Rosa markering viser viktige naturtyper kartlagt etter NiN 2. Rød markering viser planområdet.

Alle de 17 naturtypene som er registrert, er rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone. Dette er ikke en rødlistet naturtype, men en naturtype med sentral økosystemfunksjon. Naturtypen er utvalgt med bakgrunn i at det finnes flere truede, og nær truede karplanter og moser som utelukkende finnes i rikmyr.

Det er kartlagt ca. 50 meter på hver side av planlagte traseer.

5.1.1. Løype A Damtjenna-Vardebu-Holbekkvegen

Lokalitet 1. Nordre Gjøversaltjenna



Figur 11. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

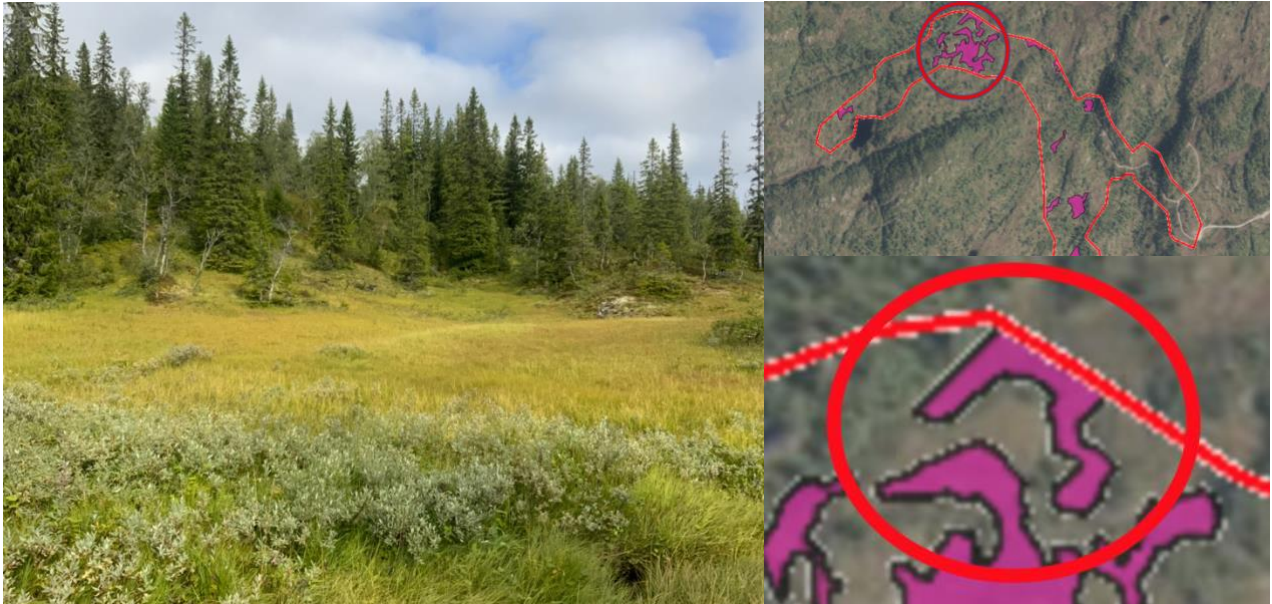
Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og kanter med flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 1396 m², men deler av myra strekker seg er utenfor områdeavgrensingen i nord og er totalt 2017 m².

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 2. Vardebu øst



Figur 12. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrikt myrflate med flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 2745 m² og er definert som lite, men deler av myra strekker seg utover områdeavgrensingen i nordøst og er totalt 4950 m².

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 3. Vardebu sør



Figur 13. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrikt myrflater med flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til ca. 15 daa, men deler av myra strekker seg er utenfor områdeavgrænsingen i sør og er totalt 16,1 daa.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Moderat
Samlet NiN-score:	Høy kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha høy økologisk verdi.

Figur 14. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.



Lokalitet 4. Langkjølbekken

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater med flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 1217 m², men deler av myra strekker seg er utenfor områdeavgrensingen i nordøst og er totalt 3260 m².

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 5. Langkjølbekken øst



Figur 15. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater samt svært og temmelig kalkfattige myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 665 m², men deler av myra strekker seg er utenfor områdeavgrensingen i nordøst og er totalt over 27 daa, noe som trekker opp verdien til naturmangfoldet til moderat fra lite.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Moderat
Samlet NiN-score:	Høy kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha høy økologisk verdi.

Lokalitet 6. Skrabbrya nord



Figur 16. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater med flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, fremmedarter eller kjørespor. En liten sti krysser myra og området får da noe slitasjebetinget erosjon, men ikke noe som påvirker tilstanden. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 1344 m² og er definert som lite.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 7. Skrabbrya vest



Figur 17. Rød ring markerer naturtypen. Foto viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater med flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 1157 m² noe som er definert som lite.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 8. Skrabbrya sørvest



Figur 18. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 1457 m², men deler av myra strekker seg utover områdeavgrænsingen i vest og er totalt over 1974 m².

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 9. Skrabbrya sørøst



Figur 19. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

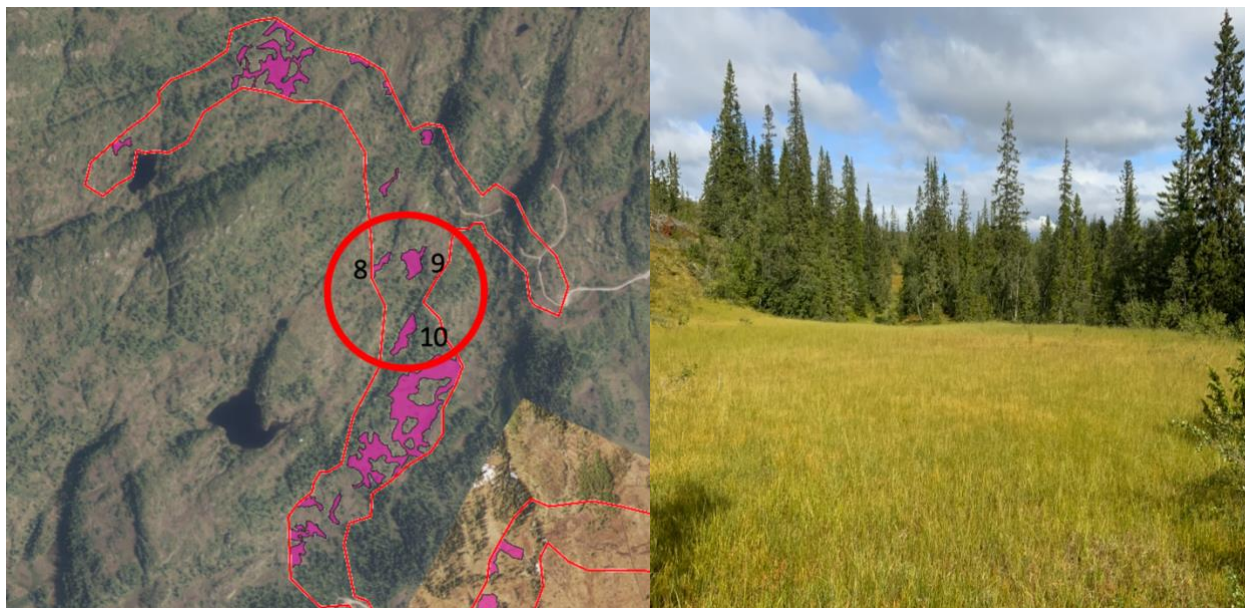
Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 4013 m², noe som er definert som lite.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 10. Pålvollen nord



Figur 20. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Størrelsen på lokaliteten er registrert til 3731 m², noe som er definert som lite.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 11. Pålvollen øst



Figur 21. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

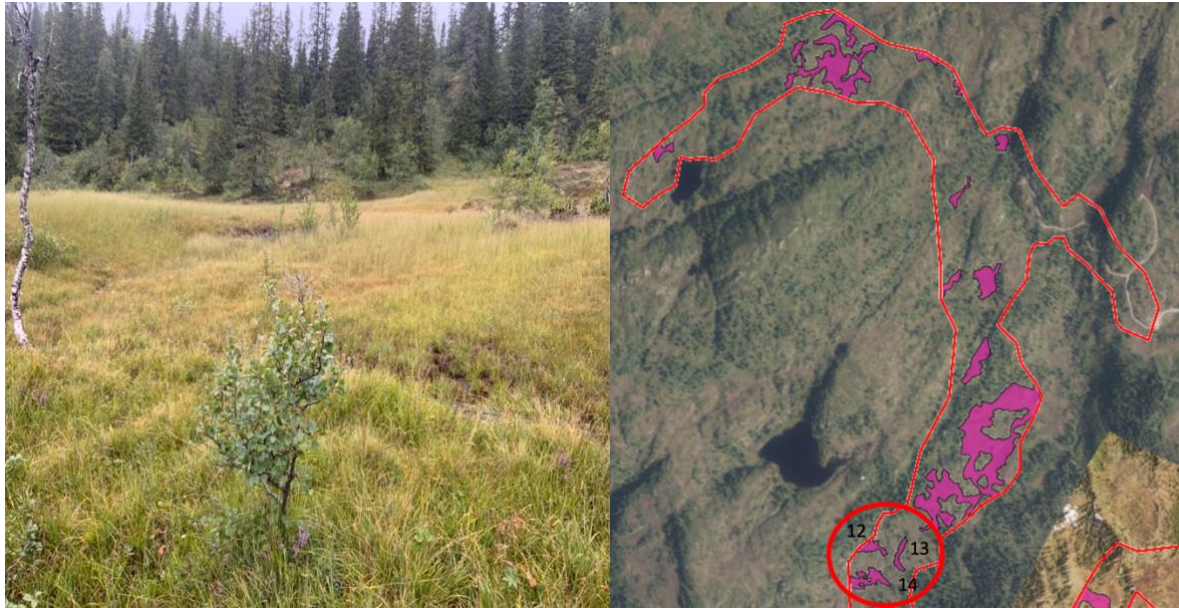
Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Lokaliteten er registrert til å være 39,3 daa, noe som er definert som moderat størrelse.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Moderat
Samlet NiN-score:	Høy kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha høy økologisk verdi.

Lokalitet 12. Pålvollen sør



Figur 22. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

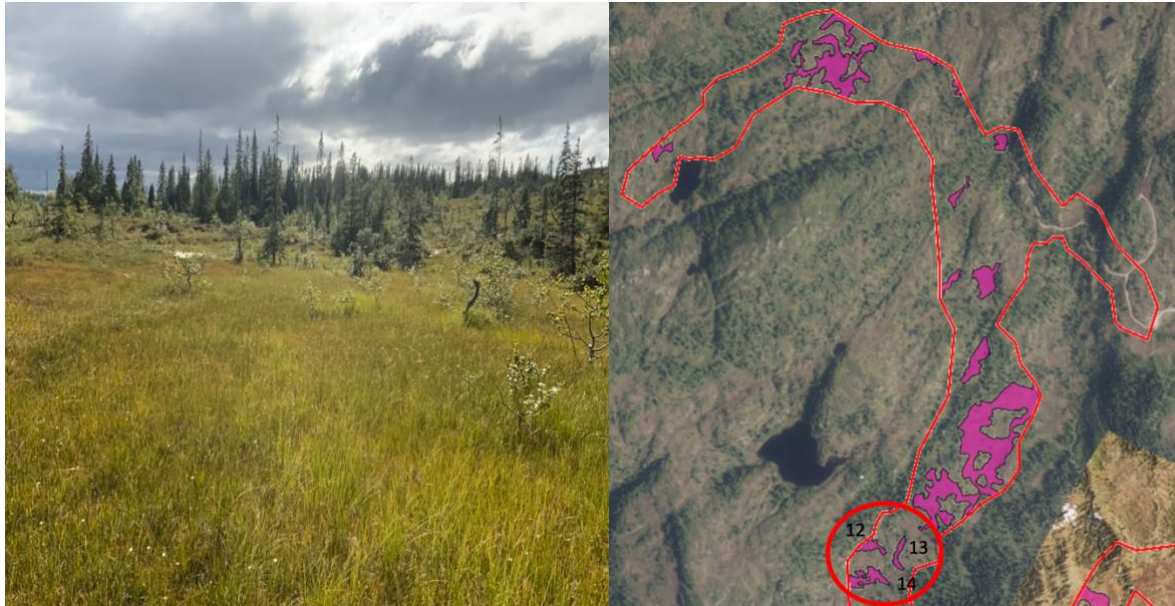
Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Lokaliteten er registrert til å være 1608 m², men deler av myra strekker seg utover områdeavgrensingen i nordvest og er totalt over 1728 m².

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 13. Fosshøstvollen nord



Figur 23. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

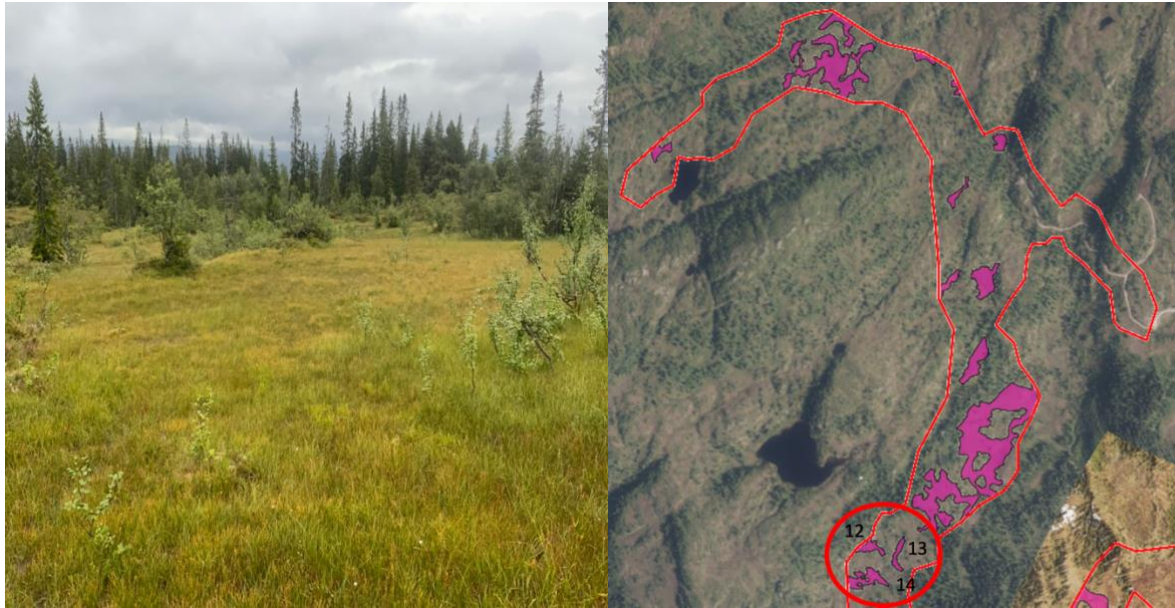
Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Lokaliteten er registrert til å være 1288 m² og er definert som liten størrelse.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 14. Fosshøstvollen nordvest



Figur 24. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og myrkanter. Det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Lokaliteten er registrert til å være 3247 m², men deler av myra strekker seg utover områdeavgrensingen i vest og er totalt ca. 3647 m².

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

5.1.2. Løype B Holbekken-Kongslitjenna



Lokalitet 15. Gammelvollidalen

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Lokaliteten er registrert til å være 1152 m², noe som er definert som liten størrelse.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 16. Storbuståsen



Figur 26. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Lokaliteten er registrert til å være 5269 m², noe som er definert som liten størrelse.

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

Lokalitet 17. Stanneshøstvollen



Figur 27. Rød ring markerer naturtypen. Fotoet viser vegetasjonen i lokaliteten.

Naturtype: Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone.

Området er kartlagt som temmelig til ekstremt kalkrike myrflater og det er funnet flere habitatspesifikke arter. Lokaliteten har ikke spor etter grøfting, slitasjebetinget erosjon, fremmedarter eller kjørespor. Lokaliteten er registrert til å være 4534 m², men deler av myra strekker seg utover områdeavgrensingen i nordvest og er totalt over 7625 m².

Tilstand:	God
Naturmangfold:	Lite
Samlet NiN-score:	Moderat kvalitet

Lokaliteten har blitt vurdert til å ha moderat økologisk verdi.

5.2. Fugl og pattedyr

Planområdet ligger innenfor forvaltningsområdet for jerv (EN), bjørn (), ulv (CR) og gaupe (EN). Av rødlistede arter, er ulv (CR) tidligere observert i nærområde i 2010.

Det ble sett spor etter hjortevilt i området.

5.3. Fremmede arter

Det ble ikke observert fremmedarter i området.

5.4. Rødlistearter

Det ble ikke registrert noen rødlistede arter under den naturfaglige undersøkelsen.

5.5. Sammenstilling av naturverdier

Rik åpen jordvannsmyr i mellomboreal sone, er en naturtype med sentral økosystemfunksjon. Alle de registrerte naturtypene i planområdet har enten moderat eller høy lokalitetskvalitet. Ifølge verditabell (tabell 1) gir dette samtlige lokaliteter stor verdi/høy forvaltningsprioritet.

Øvrige naturområder består av fattigere myrtyper, samt noe spredte skogområder som ikke inngår som naturtype etter miljødirektoratets instruks. Området har imidlertid funksjon for vanlig forekommende arter, og gis derfor noe verdi i henhold til verditabell (tabell 1).

Samlet vurdering av verdi for planområdet er vurdert til å være stor.

5.6. Vurderinger i forhold til utredningskrav i naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

“Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.”

En har vurdert naturverdier med spesiell vekt på naturtyper og vegetasjon.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som middels for karplanter, de fleste artene lot seg identifisere selv om det var sent i sesongen. Sopp og moser ble ikke undersøkt spesielt da potensialet for sjeldne og krevende arter i disse gruppene ble vurdert som dårlig.

§9 Føre-var-prinsippet

“Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.”

Selv om vi vurderer kunnskapsgrunnlaget som moderat for planter og sopp, så mener vi undersøkelsene likevel gir nok informasjon til å kunne gjøre en beslutning i forhold til naturmiljø om de avbøtende tiltakene følges opp. En har derfor ikke funnet grunn til å ta i bruk føre-var-prinsippet.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

“En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.”

Naturtypene innenfor planavgrensingen virker å typisk for området med rikere myr i løype A Damtjenna-Vardebu-Holbekkvegen. Dette området er også mindre berørt av grøfting og inngrep enn det løype B Holbekken-Kongslitjenna er. Her er store areal grøftet og mange av myrene har fått endret hydrologien og går over i andre naturtyper. Nye inngrep vil forsterke disse prosessene.

6. Avbøtende tiltak

Myr er et viktig, men sårbart økosystem. I tillegg til et rikt naturmangfold, bidrar myrer også med betydelige økosystemtjenester som karbonlagring og flomdemping. Ideelt sett burde man unngå inngrep i myrområder, da de fleste inngrep kan føre til drenering. Ved drenering blir grunnvannsnivået senket og mer oksygen kommer inn i systemet som kan ødelegge myras viktige egenskaper. Dersom en ikke kan unngå inngrep, er det viktig å unngå de største konsekvensene for myrsystemet. Det kan for eksempel være bedre å legge vegen i kanten av myra istedenfor å dele den i to. En annen viktig ting å ta hensyn til er å unngå blokkering eller nedbygging av naturlige vannkilder i området. Man må også passe på å ikke lage utløp til andre vannkilder som vann, bekk eller lignende som kan føre til drenering av myra. Om man endrer hydrologien til den grad at myra står i fare for å bli drenert, forstyrret eller ødelagt bør man sette i gang tiltak for å motvirke skadene, noe som kan være tids- og kostnadskrevende.

Det vil være viktig å begrense arealbruk mest mulig, også under anleggsperioden, slik at mest mulig av naturverdiene kan opprettholdes. Dette innebærer at områder som ikke er planlagt å bygge ned, ikke må benyttes til riggområder eller midlertidig hensettelse av maskiner og annet utstyr. At myrene skal holdes intakte og uten store endringer i hydrologien vil være viktig.

Alt arbeid bør foregå fra fast grunn og utover myra. Under anleggsfasen skal det ikke være noen form for tung transport på myrområdet, da dette vil sette betydelige spor og fare for å kjøre fast maskiner. Masser og utstyr bør lagres på fastmark og ikke på myrområder.

Det kan være en fordel om det har gått tele i myra før en starter anleggsarbeidet. Da får man hold i myra som også reduserer erosjon og slitasje som følge av anleggsarbeid.

I tillegg til fiberduk, kan geonett være hjelpende til å fordele trykk og minske inngrep i myrene.

Til den grad det er mulig bør viktige naturtyper ikke bygges ned, særlig områdene med moderat og høyere verdi. Myrområder burde også skånes på best mulig måte av klimahensyn da myrene er store karbonlager som vil begynne å brytes ned dersom de blir grøftet eller gravd opp. Denne prosessen har allerede startet i de myrene som er sterkt preget av grøfting.

7. Kilder

Skriftlige kilder

Artsdatabanken 2018. Tjenesten Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/>.

Direktoratet for naturforvaltning 2000. Viltkartlegging. DN-håndbok 11. Revidert 2007.

Direktoratet for naturforvaltning 2001, rev. 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN-håndbok 19.

Fremmedartslista 2018, Artsdatabanken.no.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge. ISBN: 978-82-92838-40-2.

Lindgaard, A. & Henriksen, S. (red.). 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Miljødirektoratet 2021. Kartleggingsinstruks kartlegging av naturtyper etter NiN2 i 2021

Miljøverndepartementet 2010. Lovdata fra Norsk Lovtidend: Forskrift om konsekvensutredninger: <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-20050401-0276.html>

Statens vegvesen 2006, Håndbok V712, revidert 2018.

Statens Vegvesen, Håndbok N200 Vegbygging

Statens Vegvesen, Håndbok V221 Grunnforsterkning